

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/65/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515203684
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8515203684.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Z. S., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R., S. XX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov - otca Z. S., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R., ul. O. XX, t.č. ÚVV a ÚVTOS Prešov, s miestom výkonu služby v Sabinove, ul. Kpt. Nálepku 15, Sabinov a matky N. S., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R., S. XX, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/123/2009-66 zo dňa 13.9.2010 v časti výživného tak, že toto výživné zo strany otca mal. dieťaťa Z. S., nar. XX.X.XXXX pre mal. Z. S. znižuje zo sumy 66,38 eur mesačne na sumu 33 eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

III. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec mal. dieťaťa doručil tunajšiemu súdu dňa 24.7.2015 návrh, ktorým žiadal znížiť výživne pre mal. Z. S. na sumu 30 eur mesačne, počnúc dňom 1.9.2015.

Návrh odôvodnil tým, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nie je pracovne zaradený a nemá možnosť prispievať a výživu svojej dcéry určenou sumou 66,38 eur. Ďalej uviedol, že si je vedomý toho, že náklady na výchovu dcéry sú oveľa vyššie, ale súčasná situácia, v ktorej sa nachádza, mu nedovoľuje prispievať takou sumou, akú má určenú.

Uznesením č.k. 2P/65/2015-9 zo dňa 8.9.2015 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, kolíznemu opatrovníkovi a matke mal. dieťaťa spolu s návrhom na vyjadrenie a vo veci nariadil pojednávanie.

Dňa 21.9.2015 matka doručila súdu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že s návrhom nesúhlasí, poukázala na skutočnosť, že navrhovateľ na výživu dieťaťa neprispieval od roku 2010 a z tohto dôvodu je aj vo výkone trestu. Ďalej opísala svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery, ako aj náklady, ktoré má v súvislosti so starostlivosťou o mal. dieťa.

Pojednávania sa navrhovateľ nezúčastnil, svoju neúčast nijakým spôsobom neospravedlnil, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v jeho neprítomnosti.

Matka mal. dieťaťa s návrhom nesúhlasila, uviedla, že dôvodom, pre ktorý je otec dieťaťa vo výkone trestu odňatia slobody je skutočnosť, že od roku 2010 neplatil dieťaťu výživné. Ďalej poukázala na skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného dieťa vyrástlo, je už žiačkou 4. ročníka základnej školy, má zdravotné problémy, keďže jej bola diagnostikovaná predčasná puberta, podrobuje sa hormonálnej liečbe, v máji mala prvé sväte prijímanie, ku konci školského roka zase absolvuje školu v prírode, čo je spojené s vyššími nákladmi. Keďže otec výživne neplatí, poberá od štátu náhradné výživne. Ona je zamestnaná v Slovenskej pošte, a.s. s príjmom cca 450 eur mesačne, pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. Z. Z., nar. X.X.XXXX, spolu s deťmi býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníčkou a na ktorý má náklady v sume cca 230 eur mesačne.

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme mal. dieťaťa, poukázal na skutočnosť, že od času poslednej úpravy výživného dieťa podrástlo, zvýšili sa jeho náklady spojené s prirodzeným rastom.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s predloženými listinnými dôkazmi preukazujúcimi osobné, majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov mal. Z., s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 6C/123/2009 a 4P/125/2010, s ostatným obsahom spisového materiálu, na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Manželstvo rodičov mal. Z. bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6C/123/2009-66 zo dňa 13.9.2010, ktorým súčasne bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola mal. Z. na čas po rozvoде zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platiť výživné v sume 66,38 eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.10.2010.

V tom čase otec dieťaťa pracoval v Košiciach v pekárni s príjmom okolo 470 eur mesačne, mal náklady na ubytovňu v E. v sume cca 150 až 180 eur a cestovné 12 až 13 eur.

Matka dieťaťa bola nezamestnaná, evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, poberala dávku v hmotnej núdzi v sume 140,92 eur mesačne, prídavok na dieťa 21,99 eur. Bývala pri rodičoch. V súvislosti so starostlivosťou o mal. dieťa mala bežné výdaje.

V súčasnosti je otec mal. dieťaťa vo výkone trestu odňatia slobody, kde je od 10.4.2015, predpokladaný koniec trestu má stanovený na 10.4.2017.

Podľa správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov, je do pracovnej činnosti zaradený od 3.9.2015 - pracovný pomer trvá. Za mesiac september 2015 mal pracovnú odmenu v sume 129,09 eur, z toho bola vykonaná zrážka v prospech mal. dieťaťa v sume 33,93 eur.

Matka je od 3.7.2014 zamestnaná ako doručovateľka v Slovenskej pošte, a.s. s priemerným čistým mesačným príjmom 431 eur mesačne, poberá prídavok na dieťa. Býva v rodinnom dome, ktorý nadobudla od svojich rodičov, náklady na bývanie vyčíslila sumou 230 eur mesačne. Pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. Z. Z., nar. X.X.XXXX.

Mal. Z. je žiačkou 4. ročníka základnej školy, má zdravotné problémy, bola jej diagnostikovaná predčasná puberta, podrobuje sa hormonálnej liečbe, pravidelne navštevuje ambulancie v Poprade, v máji mala prvé sväte prijímanie, ku konci školského roka má plánovanú školu v prírode, čo je spojené s vyššími nákladmi.

Otec sa o mal. dieťa vôbec nezaujíma, neplatí súdom stanovené výživné. Matke je vyplácané náhradné výživné.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Právne posúdenie:

Výživným sa rozumie uspokojovanie všetkých potrieb osoby, ktorej má byť poskytované. Výživou dieťaťa je mienené zabezpečovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný rozvoj po stránke fyzickej a duševnej. Právo na výživu maloletého dieťaťa vzniká narodením (§ 7 ods. 2 Obč. zák.).

Výživné pre maloleté deti slúži nielen k uspokojovaniu ich výživy v užšom zmysle, k uspokojovaniu všetkých odôvodnených hmotných potrieb (šatstvo, obuv, bývanie a strava), ale aj ďalších potrieb dôležitých k úspešnej výchove dieťaťa (vzdelávanie, príprava na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby). Ich miera je rôzna, podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopnosti, náklonností a spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote.

Predmetom konania je návrh otca na zníženie výživného, ktorý opiera o skutočnosť, že je vo výkone trestu odňatia slobody a nemá z čoho platiť súdom stanovené výživné.

Naposledy bolo o výživnom pre mal. Z. právoplatne rozhodnuté dňa 20.10.2010.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znížiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného, t.j. od októbra 2010 došlo k zmene pomerov tak na strane rodičov, ako aj na strane mal. Z..

Otec dieťaťa je od 10.4.2015 vo výkone trestu odňatia slobody, pracovne zaradený je od septembra 2015, kedy dosiahol pracovnú odmenu 129,09 eur. Do nástupu na výkon trestu odňatia slobody poberal dávku v hmotnej núdzi v sume 61,60 eur.

Matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. Z. Z..

Mal. Z. vyrástla, je už štvrtáčka, má zdravotné problémy.

Súd má za to, že na strane otca mal. dieťaťa došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného. Touto podstatnou zmenou pomerov je skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

Z vykonaného dokazovania bolo tiež zistené, že otec mal. dieťaťa nemá iný príjem, ako z výkonu závislej činnosti, resp. ak bol nezamestnaný, tak z dávok poskytovaných štátom. Z toho vyplýva, že z objektívnych dôvodov nemá otec mal. dieťaťa v čase výkonu trestu odňatia slobody žiaden príjem, resp. príjem len minimálny, preto je zrejme, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné v súdom stanovenej výške. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v obdobných prípadoch, teda v prípade, ak je rodič vo výkone trestu odňatia slobody za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. por, napr. rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 1CoP/35/2014-57 zo dňa 29.1.2015, z ktorého vyplýva, že je síce pravdou, že situáciu, v ktorej sa nachádza rodič, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody si zavinil sám, napriek tejto okolnosti však je potrebné aj v súčasnosti sa zamyslieť nad konkrétnymi zárobkovými možnosťami a schopnosťami tohto rodiča z pohľadu schopnosti plniť si vyživovaciu povinnosť tak, aby nenastala situácia, že dlh na výživnom, ktorý mu bude narastať, bude neúmerne vysoký a likvidačný v zmysle jeho možného uhradenia po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

Rovnaký právny názor vyplýva aj z rozhodnutí Krajského súdu Prešov sp. zn. 2CoP 26/2013 zo dňa 12.2.2014, sp. zn. 3CoP/16/2014 zo dňa 13.8.2014.

Vzhľadom na tieto okolnosti súd rozhodol tak, že znížil výživné pre ml. Z. zo strany otca na sumu 33 eur mesačne.

Súd má za to, že otec mal. dieťaťa je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. dieťaťu v rozsahu 33 eur mesačne, keďže od septembra 2015 je pracovne zaradený, pričom pracovný pomer trvá.

Súd konštatuje, že výživné zohľadňuje iba časť nevyhnutých potrieb mal. dieťaťa a je nepochybné, že matka, na strane ktorej musí súd prihliadnuť na jej osobnú starostlivosť o dieťa, dopĺňa zdroje výživy dieťaťu na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť voči mal. dieťaťu, aj keď je v súčasnosti bez príjmu, preto sú bez právneho významu pomery matky, na ktoré sa otec odvoláva (vlastníctvo nehnuteľností). Otec osobnú starostlivosť dcére neposkytuje vôbec, dokonca neplatí ani výživné v súdom stanovenej výške.

V závere súd musí poukázať na „nezodpovedný prístup“ otca dieťaťa, ktorý napriek tomu, že má vyživovaciu povinnosť, nespráva sa ako zodpovedný otec, ktorý sa snaží svojmu dieťaťu zabezpečiť živobytie.

Súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo 250/12 z 18.4.2012, z ktorého okrem iného vyplýva, že splodenie dieťaťa nie je šport, ani zábava, aj keď sa to na začiatku niektorým jedincom tak zdá. V skutočnosti budúci rodič splodením dieťaťa preberá na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho bude prevádzať po celý ďalší život, niekedy až do jeho vlastnej smrti. Preto je dôležité, aby sa choval tak, aby svojím záväzkom a povinnosťami dokázal vždy a za každých okolností čeliť.

Vzhľadom na zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia súd návrhu otca na zníženie výživného čiastočne vyhovel, výživné znížil na sumu 33 eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Súd neznižil výživného od 1.9.2015 tak, ako to žiadal otec, pretože matke už bolo vyplatené náhradne výživné, ktoré v prípade vyhovenia návrhu by bola povinná vrátiť, čo nie je v záujme mal. dieťaťa, pretože by opätovne došlo k zníženiu životnej úrovne matky a dieťaťa. Z uvedených dôvodov v prevyšujúcej časti súd návrh otca mal. dieťaťa ako neodôvodnený zamietol.

Záverom súd poznamenáva, že v prípade zmeny pomerov, ktorou môže byť aj prepustenie otca z výkonu trestu odňatia slobody, matka môže podať návrh na zvýšenie výživného pre mal. dieťa.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.